

GRAND TOUR Memòria 2017

Octubre 2017

www.elgrandtour.net

Un projecte de Nau Còclea

naucòclea

Centre de Creació Contemporània.

Camallera www.naucoclea.com

info@naucoclea.com

EL TERCER GRAND TOUR

Des del Centre de Creació Contemporània Nau Còclea fem tots els possibles per donar a conèixer la importància del que està passant a aquest petit racó de la vibrant activitat de la cultura catalana, a Grand Tour, el nostre projecte experimental. Ho fem amb la confiança que ens dóna l'interès extraordinari que el projecte ha suscitat a Catalunya, a l'Estat Espanyol, a Europa i al món com explicarem detalladament més endavant.

Però som conscients que la veu i el text podrien no arribar a les persones que haurien de llegir una memòria. No és per manca ni per negligència de ningú sinó més aviat per l'obsolescència formal de les memòries com a sistema de comunicació i procés d'avaluació qualitativa. Hauríem de revisar les maneres habituals de documentar i donar testimoni de la feina feta, i una memòria escrita potser no és la millor, no perquè el text no tingui el valor que ha tingut sempre, sinó per la quantitat ingent de memòries que les institucions es veuen obligades a llegir; i també per tots els hàbits que envolten i sovint malmeten l'eficàcia de les memòries i de les avaluacions: el d'escriure memòries rutinàriament, el de desconfiar que seran llegides, el d'esmerçar hores i hores amb els números i negligir el redactat de valors i l'anàlisi qualitativa, el de no llegir les memòries, el de llegir-les massa ràpid, o el de llegir-les però no creure-les, el d'intentar constatar i saber a més velocitat de la que ens és possible.

Grand Tour és una experiència vivencial molt forta, qui la viu ho sap, però precisament per això és importantíssim per nosaltres prendre aquesta distància amb un vot d'honestedat i transparència i observar objectivament l'experiència.

I, com moltes coses que es van explicar a la memòria de l'any 2016 són aplicables enguany, mirarem de no repetir i donar més atenció en canvi a l'especificitat del model que estem experimentant en tots els seus aspectes: de creació, de gestió, de sostenibilitat, de territorialitat. Aquest any hi ha hagut un fet nou que ens ha semblat molt important: hem triplicat el nombre de caminants que han fet una etapa llarga, de més de set dies, alguns han caminat les tres setmanes. Viatjar uns dies en comunitat d'artistes canvia radicalment l'actitud de les persones i el seu compromís amb l'obra i les activitats que es fan. Alguna cosa de "sobreindividual" s'acomoda a Grand Tour i transforma l'actitud de tots els membres del grup. Es fa molt explícit en temes pràctics (desplaçaments, ajut físic, àpats, allotjaments) però també en l'evolució de la capacitat creativa de les persones i en la seva fluïdesa per comunicar idees i emocions.

La comunitat de caminants perdura després de Grand Tour, no només tal com ja existeix a Facebook des del primer any sinó d'una manera més presencial i estable: s'han consolidat amistats, projectes comuns, grups i subgrups. Un petit grup de caminants ha ajudat a establir la ruta del tercer Grand Tour. També hi ha col·laboracions artístiques que es van encetar en el transcurs del camí i han arribat a bon port. Algunes de les complicitats nascudes el 2015 i el 2016 han donat fruit enguany. Creixen les propostes de col·laboració amb comunitats a nivell local i s'expandeix el coneixement compartit d'altres formes de crear i també de conèixer l'entorn territorial.

Grand Tour s'ha fet tres vegades. És emocionant per a tots els qui hem participat en el naixement d'aquesta discreta però gran aventura, veure com es desplega i creix l'espiral en el territori i també com creix i es desplega en les nostres intel·ligències creatives.

No hem fet res especial per ser coneguts arreu, però espontàniament moltes institucions se'ns ha acostat i ens han demanat un relat de l'experiència. Molta gent ens observa amb curiositat, alguns amb il·lusió. És encoratjador.

L'entorn cultural habitual pot resultar poc confortable per a un projecte d'aquestes característiques, tan fora de format i vivim moments difícils en molts altres sentits, sense oblidar com ens frena la

inèrcia que bloqueja moltes estratègies empresarials i institucionals. Però segons com això és un avantatge: si ens precipitéssim potser no acabaríem de resoldre aquest projecte, molt delicat, molt particular, tan poc aparent, que exigeix una mirada renovada a cada moment.

Grand Tour proposa una oferta cultural diferent. No és que sigui un entreteniment diferent, o que la diferència es basi en fusionar cultura i natura, o cultura i excursionisme. Grand Tour no és turisme cultural en el sentit que se li dona tradicionalment, sinó més aviat una nova forma de fer comunitat en el territori prenent la creació com a eix vertebrador. Discretament, sense grans gestos (malgrat el seu nom) Grand Tour apunta resultats diferents en ser capaç d'unir d'una manera nova difusió de la cultura i gestió de les emocions. Resultats diferents pel que fa a la implicació de les audiències en l'oferta cultural, al seu protagonisme participatiu i sobretot al seu compromís en la recepció de l'obra. Resultats diferents en relació al consum cultural del territori i a la manera de gaudir-lo, conèixer-lo o viure'l.

Per altra banda Grand Tour representa un gran repte que ja vam assenyalar fa un any: aquesta proposta aparentment molt tradicional però en realitat molt inèdita, implica molts canvis d'ordre pràctic, logístic, financer i comunicatiu. I també qüestions d'ordre curatorial: és molt delicada la inserció d'un programa d'aquestes característiques en la dinàmica d'un Centre de Creació Contemporània com és la Nau Còclea un equipament creat en un paradigma anterior, un centre de creació "clàssic", per molt innovador que sigui.

Un projecte que s'apropia de maneres de fer populars (com l'excursionisme), de pautes de comportament que són habituals en les activitats lúdiques i de lleure, que tracta amb situacions emocionals pròpies de les persones en general, que posa els artistes en posició de mostrar-se personalment i no tan sols professionalment, que dissol el concepte d'escenari i els rols entre audiències i creadors; demana un esforç d'atenció sostinguda molt focalitzada en el manteniment de la qualitat artística i la innovació creativa, una vigilància permanent i autocrítica si no vol caure en èxits de vol baix, en la mediocritat o en solucions fàcils. A més a més requereix un doble esforç de comunicació per ser explicat a persones molt allunyades dels circuits de l'Art Contemporani que en seran els futurs usuaris, i també ser explicat als cercles de prestigi que controlen i dominen els escenaris de la creació contemporània avui i que en definitiva valoren els nostres resultats. Aquests cercles arrossegueu inèrcia, és inevitable, malgrat el seu desig d'adaptació constant.

Grand Tour III ha tornat a superar les nostres expectatives. El grup que més directament va viure el viatge i que més fermament aposta per una nova edició està format per professionals de la gestió cultural, artistes i sobretot per persones que hi van trobar en l'experiència alguna cosa inèdita que els ha seduït profundament. Aquest és el nostre millor capital i amb ell encarem la quarta edició, la de 2018 en la què la nostra espiral arribarà allà on l'Ebre vessa les aigües al mar. Volem caminar, volem nedar i volem volar.

Clara Garí

Directora de Nau Còclea

Grand Tour 2017, de Núria a Montserrat

300 km en un trajecte que te forma d'esprial: aquest any de Núria a Montserrat, del 17 d'agost al 3 de setembre. El camí va recórrer les comarques del Ripollès, la Cerdanya, el Berguedà, l'Alt Urgell, el Solsonès, la Segarra, el Moianès i el Bages i va acabar a la muntanya de Montserrat.

Caminem amb músics, artistes visuals, pensadors economistes, poetes, sociòlegs, actrius, historiadores, ballarins, performers i improvisadores de totes les disciplines. Aquest any un grup de 12 persones ha fet tota la ruta.

La caminada va avançar per etapes i a cadascuna va intervenir un artista, un grup d'artistes, o una persona que tenia alguna cosa a compartir amb els caminants. També podia intervenir, a qualsevol moment, qualsevol dels viatgers, i així ho han fet molts d'ells.

Cada dia es van fer entre 15 i 30 km. Les etapes han estat espais naturals, llocs de reunió, pobles, ciutats i espais de treball dels artistes locals i d'altres que han dibuixat la geografia de creació de la Nau Còclea els darrers anys.

Una proposta per a tothom

El viatge com sempre ha estat obert al públic en tots els formats: es podia caminar tots els dies, o dos o tres, un dia, o simplement anar a un punt d'encontre i gaudir del que l'artista en aquell moment oferia. Tota la ruta estava repertoriada a la Guia de Etapes de la nostra web <http://www.elgrandtour.net> de manera que tothom es podia afegir o aturar-se quan volia i adaptar el projecte al seu format particular. El preu d'inscripció ha estat de 10€ per persona/dia i incloïa transport de tendes i bosses, assegurança, guiatge i activitats i espectacles d'art i creació. Com ja s'ha assenyalat, una de les característiques més importants d'aquesta tercera edició ha estat aquest grup de 12 persones que ha realitzat la ruta sencera.

Un nou model de recepció, participació i inclusió que ha despertat l'interés dels agents culturals aquí i arreu

Grand Tour es presenta com un nou model de recepció de les Arts i també com a model de cultura inclusiva i participativa.

Com especificàvem a la introducció, des de 2016 Grand Tour ha interessat a diversos fòrums i encontres que es plantegen diversos aspectes sobre el paper que l'art i la cultura pot tenir en la vida de les persones, en la mediació, la consolidació de comunitats, l'empoderament creatiu dels col·lectius i la creativitat com a estratègia per dissenyar noves eines de governança i participació. També hem rebut sol·licituds de part de fòrums que busquen noves formes de mostrar i d'arribar a nous públics.

Aquests fòrums han estat els següents:

DATA	ESDEVENIMENT ON ES VA FER LA PRESENTACIO
2016 octubre	Fira Mediterrànea Manresa
2016 novembre	Cultsurfing Palma de Mallorca
2017 maig	Beyond Text Universitat de Vic
2017 maig	ReCCord Aarhus Dinamarca
2017 juny	Jornades Cric Universitat de Lleida
2017 juny	Zocalo Los Angeles California (publicació)
2017 setembre	Acceso, Acción Madrid Ministerio Educacion Cultura
2017 novembre	Cultura i Paisatge Agencia Catalana Patrimoni La Pedrera Barcelona
2017 novembre	Culthunting Art Santa Monica Barcelona

Octubre 2016 fira Mediterrània de Manresa

A la fira Mediterrània Grand Tour va ser seleccionat sobretot com un model nou de mostrar la creació, un model descontextualitzador que treu les arts escèniques dels escenaris i que convida els públics a una convivència amb els artistes.

Novembre 2016 Encontres Cultsurfing a Palma de Mallorca organitzats per l'Institut de Cultura de Barcelona i la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals de la Generalitat de Catalunya. <http://www.cultsurfing.cat/>

Als encontres Cultsurfing les raons de l'interès dels organitzadors foren molt similars al cas anterior, però el context del fòrum no es va limitar al món de les arts escèniques. Vam reflexionar especialment sobre aspectes territorials i també sobre la sostenibilitat financera del projecte.

Maig 2017 encontres “Beyond Text, les arts com a metodologia d’investigació i aprenentatge”

https://www.uvic.cat/noticies/beyond_text_Uvic

Encontres del projecte europeu del mateix nom finançat per Erasmus+ de la UE. Universitat de Vic i Associació La Nave Va. Grand Tour va ser convidat per presentar aspectes de recerca col·lectiva i de descoberta a través de les arts.

Maig 2017 encontre final del projecte Reccord a Aarhus Dinamarca. <http://reccord2017.eu/>

La European Network of Cultural Centers i la Universitat de Aarhus van desenvolupar el 2014-2017 un projecte de recerca sobre participació i cultura finançat per Europa Creativa. El projecte va consistir en l'elecció de 30 casos on s'havia detectat aspectes innovadors en la participació dels processos culturals i artístics. Durant el viatge Grand Tour 2016 Reccord ens va enviar una observadora que va redactar i exposar les seves conclusions en aquest encontre.

Juny 2017 encontre de la Xarxa CRIC (Cultural Narratives of Crisis and Renewal) organitzat per la Universitat de Lleida. UE Horitzo 2020. <http://www.juventut.udl.cat/?activities=ii-encuentro-internacional-cric-secuelas-narrativas-y-experiencias-de-renovacion-cultural-en-america-latina-y-europa>

L'enfoc de la presentació va insistir, en aquest cas, en les estratègies post crisi del projecte Grand Tour: reconversió, innovació, cooperació i participació en el sector de la cultura i aportacions del món de l'art a aquestes estratègies post-crisi.

Juny 2017 Publicació de l'article “a Grand Tour walking through the Pyrenees” a la revista d’antropologia i sociologia Zocalo. <http://www.zocalopublicsquare.org/tag/grand-tour/>

Aquesta publicació ha distribuït la informació del projecte Grand Tour per tot el món i ha permès contactar amb molta gent interessada.

Setembre 2017 Acceso Acción Encuentros Cultura y Ciudadanía Ministerio de Educación y Cultura Matadero Madrid. <https://www.mecd.gob.es/dam/jcr:d364830b-b17e-456b-b00f-df976fa59604/programa-desplegable-2017.pdf>

L'encontre “Cultura y Ciudadanía” explora el rol de l'art i la cultura en la constitució, creixement, cohesió, empoderament i projecció de les comunitats de ciutadans. El cas de Grand Tour va ser presentat i discutit com a model de mediació juntament amb projectes de la Comunidad de Madrid i Leon

Novembre 2017 II Jornada de Patrimoni Cultural Memòria i Futur del Paisatge.
Organitzada per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural. <http://patrimoni.gencat.cat/jornadapatrimoni>

La presentació de Grand Tour a la Jornada mostra un model diferent de viure i de mostrar el patrimoni territorial artístic i històric, on el públic esdevé agent i part implicada.

Desembre 2017 Jornades Culthunting al Centre D'Art Santa Mònica de Barcelona.

El recorregut en funció de les etapes i camins

Les etapes del recorregut de 2017 han oscil·lat entre 15 i 30 km. Els caminants disposen d'una guia d'etapes amb informació sobre allotjaments i transport públic per organitzar a mida el seu circuit. L'organització s'ocupa de l'allotjament dels artistes de cada dia i de l'equip de treball així com dels caminants que ho sol·liciten. Disposem d'un cotxe que transporta equipatges i tendes i cada persona organitza el seu allotjament al mateix lloc que l'equip o a un altre. En general proposem opcions de diferents pressupostos i amb diferents nivells de confort per adaptar-nos a tothom. l'hospitalitat de la gent ha estat extraordinària i aquest és un punt positiu que ja fa part de l'esperit de la ruta. (Podeu consultar la guia d'etapes completa a la nostra web)

DIA	ETAPA	KM
17	Queralbs Núria	15
18	Núria Err	19
19	Err Bellver de Cerdanya	25
20	Bellver Prat d'Aguiló	19
21	Prat Gòsol	15
22	Gòsol Refugi de l'Arp	20
23	Arp Sant Llorenç de Morunys	20
24	Sant Llorenç les 7 Alzines	20
25	Solsona	8
26	Solsona Santuari del Miracle	22
27	Santuari del Miracle Salo	18
28	Salo Castelltallat	10
29	Castelltallat Torres de Fals	14
30	Torres de Fals Forn de la Calç	24
31	Forn de la Calç Manresa	13
1	Manresa	3
2	Manresa Montserrat	23
3	Montserrat Final	12
TOTALS		300

Art i cultura, continuïtat i canvis

Els Artistes

El pal de paller del projecte han tornat a ser els artistes, i per aquesta raó Grand Tour comença per una mirada curatorial a la seva participació. Si el 2016 vam treballar una connexió especial amb els artistes de la Catalunya Nord el territori dels quals hem recorregut, el 2017 ens hem centrat en artistes que geogràficament ens quedaven més lluny amb els quals tenim afinitats artístiques importants. També hem insistit, com cada any, tant en la comunicació amb els artistes del territori com en l'estímul a la participació creativa dels viatgers, fossin o no, artistes.

Activitats culturals

Aquest any hem programat també activitats no exclusivament artístiques: tècniques de moviment conscient, xerrades d'antropologia i coneixement del territori, contactes amb la població, improvisacions, espais oberts de debat, visites guiades i activitats culturals i creatives de participació. Hem insistit en els contactes i la participació de la població local, i hem donat molta importància a les activitats compartides als llocs on Grand Tour ha anat arribant.

Ha estat d'especial importància la col·laboració de la **Càtedra d'Història Medieval de la UB** amb la qual, a través del **Projecte Paisatges Espirituals** hem programat tres activitats relacionades amb el patrimoni i la creació al Santuari del Miracle, als monuments megalítics de la Serra de Pinós i al Convent de Santa Clara de Manresa.

Beca Grand Tour Walking Art

Si la beca Grand Tour 2016 la va guanyar un projecte documental sobre un home que no podia aturar-se (Holy Blisters de Paula Onet), enguany el premi ha estat per a una proposta que fon l'imaginari virtual del viatge anticipat, la realitat del viatge i la narració de la ruta viscuda. Monique Besten (Països Baixos) que es defineix com a “walking artist”, escriptora, historiadora i activista, practica les caminades com a font de creació des de 2012 i n'ha realitzat unes quantes per Europa, de llarg recorregut. Walking a Grand Tour ha consistit en un camí virtual de la ruta Grand Tour 2017, seguit de la caminada real i de la crònica posterior del viatge. Les històries dels tres viatges (anticipat, real i crònica) es barregen al final i donen lloc a incomptables testimonis: vídeos, textos, fotografies i la plantació als llocs físics de llavors germinades durant el viatge virtual. Tots els esdeveniments i efemèrides del viatge hi han

quedat registrats a <https://wherewwandered.blogspot.com.es/>. L'artista camina vestida amb trajo d'etiqueta i convida els altres caminants a brodar-l'hi detalls de la seva experiència compartida. També va carregar uns quants arbres que amb la complicitat i l'ajuda del grup es van anar plantant al llarg del camí.

Documentació del projecte

Si l'any passat el dibuixant Aleix Pons va il·lustrar el viatge amb una vinyeta diària que feia un relat de tota l'experiència, aquest any la crònica de Grand Tour ha estat distribuïda entre diferents narradors que han entrevistat persones trobades pel camí i han reflexionat sobre tot allò que s'esdevenia. Com els anys anteriors els textos s'han publicat al diari Nuvol i conformen una història que permet seguir la pista i reviure el camí. Hi han col·laborat Salvador Giralt, Anna Brasó, Biel Barnils i Clara Garí.

Tots els articles a <https://www.nuvol.com/?s=Grand+Tour>

Paral·lelament, el músic Igor Binsbergen ha realitzat un treball d'art sonor que documenta la setmana que va estar viatjant amb nosaltres.

Etales i activitats

12 d'agost Festa inicial a Camallera

Festa de partida i de presentació de les etapes del viatge Grand Tour. Corpologia 25 : el grup Corpologia va celebrar el seu encontre número 25 amb la intervenció de 9 performers. Tot seguit concert de Jaume Ambrós&Jordi Rallo i després del grup Tzigan's

17 d'agost Queralbs Nuria. Ritual inicial de Pep Aymerich i Jordi Esteban. Comença el projecte de Monique Besten

Sortida de Queralbs. En arribar a Núria performance de Pep Aymerich i Jordi Esteban i lliurament d'objectes als viatgers que faran tota la ruta. Acollida dels viatgers i primer contacte per posar les bases de la participació: el viatge és de tots. Monique Besten, l'artista guanyadora de la beca Grand Tour, comparteix amb nosaltres uns petits roures que haurem de plantar al llarg del camí.

18 d'agost Núria Err en companyia de Pep Aymerich i Jordi Esteban

Sortida de Núria i ascensió forta fins el Coll de Finestrelles. després descens a les Fonts del Segre i fins a Err. Ha estat una etapa dura físicament, marcada moralment per les notícies de l'atentat perpetrat la vetlla a Barcelona. Nosaltres havíem de creuar la frontera per la muntanya i al final vam decidir no canviar els plans.

19 d'agost Err Bellver de Cerdanya. Concert de Pep Lizandra Treball sonor de Igor Binsbergen

Finalment hem creuat la frontera. El grup s'ha fet més gran amb noves incorporacions i avui toca travessar una plana de muntanya resplendent. A la tarda Pep Lizandra ens ha sorprès en un prat i ens ha fet un concert de música popular i una xerrada sobre vida musical dels pobles del pirineu. Se'ns ha unit un artista sonor, Igor Binsbergen, que avui comença un treball de so en ruta.

20 d'agost Bellver Prat d'Aguilo.

Ascensió molt forta al refugi de Prat d'Aguiló pel pas dels Gosolans. Avui no hi ha hagut activitats artístiques, l'esforç i el paisatge ho han envaït tot. Se'ns ha unit un gos molt sociable que ens ha

seguit fins el refugi; viu al seu aire i sembla que es dedica a recollir viatgers i portar-los fins dalt. A Prat d'Aguiló cavalls i una posta de sol.

21 d'agost Prat d'Aguiló Gòsol. Projectió de El Perdut de Christophe Farnarier

Després de la caminada de pastors, un descens llarg amb un panorama impressionant, ens trobem amb en Roger, el guarda del Molí de Gòsol. A l'Ajuntament de Gòsol compartim amb la gent del poble la projecció de "El Perdut" una pel·licula de Cristophe Farnarier.

22 d'agost Gòsol Refugi de l'Arp

Avui no ha estat un dia fàcil. Hem improvisat un canvi d'itinerari que no ha funcionat i ens hem perdut. Després de caminar tres hores sota un sol implacable ens hem trobat un altre cop al punt de partida. Hi ha hagut però una mica d'humor que ens ha ajudat a sortir del pas. Al final hem trobat el camí i hem arribat al refugi molt cansats i amb algunes ampolles. Com a compensació a dalt camps de crocus com mantellines rosades esteses a assecar. I un sopar amb molts brindis.

23 d'agost Refugi de l'Arp Sant Llorenç de Morunys. Recital de poesia de Nicomedes Mendes

Baixada molt forta, anem deixant el Pirineu. Hem descobert les fonts del Cardener i ens hi hem banyat a molts llocs. El grup es consolida, fem música, poesia, la gent es va coneixent mentre camina. A la nit, al Claustre del Museu, compartim amb la gent de Sant Llorenç el recital del Col·lectiu Nicomedes Mendes (Núria M. Vernís, Victor Bonet Arbolí, Guim Valls i Oriol Sauleda), improvisació poètica.

24 d'agost Sant Llorenç de Morunys Solsona més poesia, avui Foix amb Moixic i Anna Terri

Al matí descansem a la piscina del càmping Torre del Baro. Abans de sortir ens acomiaden els Nicomedes Mendes amb una improvisació dedicada a cadascú de nosaltres, els viatgers. En arribar a Lladurs entrem al bosc per anar al paratge de les Set Alzines, prop dels Torrents de Foix. Allà en Moixic i l'Anna Terri que ens l'han descobert, ens esperen per presentar el seu espectacle *Dir Foix als Torrents*. El compartim amb les famílies dels pagesos i dels estiuejants, amb molts nens que miren fascinats la llanterna màgica improvisada per l'Anna i el posat que fa en Moixic disfressat de J.V. Foix.

25 d'agost recorregut a Solsona. Conèixer la ciutat des d'una cadira.

Performance de Marta Ricart

Avui caminem per Solsona. El projecte de l'Anna Ricart es diu *Quan en l'absència aflora la presència*: ella no hi és, però anem seguint les instruccions d'un recorregut amb l'ajuda d'uns quants col·laboradors. Hi ha mercat. Amb les nostres cadires anem passejant per aquesta ciutat que descobrim a poc a poc, mirem però també ens fem veure, ocupem l'espai públic i reflexionem sobre

el que això significa. Patrimoni, història, cultura popular i art contemporani del qual participem plenament en un joc que ens empodera. Solsona també es nostra. (Performance de Marta Ricart)

26 d'agost Solsona Santuari del Miracle Performance i art sonor amb Laura de Castellet

Descobrir les terres del Solsonès, tan solitàries i desconegudes és ja de per si un regal. Avui, però ens esperen moltes més sorpreses. Laura de Castellet ens acull a l'entrada del Santuari, a la Capella

de la Desaparició. Abans d'entrar a l'església ens proposa formar un absis amb els nostres cossos per experimentar els canvis en la sonoritat que experimenta el cant gregorià en un espai gòtic. També hem conegut el Santuari amb les paraules de Ramon Ribera, monjo del Miracle i un gran caminant.

27 d'agost Santuari del Miracle Salo. Art Sonor i història amb Blanca Garí i Laura de Castellet.

Per començar el dia hem contemplat la sortida del sol des de la capella de Sant Gabriel. Blanca Garí ha parlat sobre el Projecte Paisatges Avui també ens ha acompanyat Laura de Castellet. Estem en un lloc molt especial, pràcticament al centre geogràfic de Catalunya, voltats dels Pirineus, del Montseny i de la muntanya de Montserrat. Monique Besten i Aleix Pons han plantat un dels roures transportats en el viatge. Pel camí hem visitat diversos monuments megalítics i hem experimentat

l'efecte sonor de la música dins el dolmen de la Pera. Pel camí també hem plantat un dels roures de Monique Besten, el que estava destinat al Miracle. Hem dinat a l'Hostal de Pinós, potser l'hostal més antic de Catalunya. Al vespre arribem a Salo.

28 d'agost Salo Observatori de Castelltallat. Cooperativisme i estrelles amb Jordi Oliveras, Helena Febrés i Toni Guntín

Estem al camping de Salo. Hem tingut un debat sobre cooperativisme cultural amb Jordi Oliveras i cooperativisme d'habitatge amb Helena Febrés. També hem descansat físicament. Al vespre hem pujat a l'observatori astronòmic de Castelltallat. El temps no hi ha acompanyat i no hem pogut mirar els astres però Toni Guntín, director de l'observatori ens ha fet una excel·lent introducció... a la pròxima vegada. També hem parlat sobre Eduard Girbal i Jaume i la seva meravellosa novel·la curta "L'estrella amb cua".

29 d'agost Castelltallat - Torres de Fals. Teatre amb Maria Hernández i Eric Balbàs i Concert de Bansuri amb Albert Galbany

Hem caminat fins les torres de Fals, per una ruta de muntanya que ens ha mostrat la frontera del Solsonès amb el Bages. Les Torres mereixen la caminada i tenim el privilegi d'acampar i dormir al peu mateix de les seves impressionants pedres. Pel camí teatre experimental amb Maria Hernández i Eric Balbas, dos joves actors sortits de l'Institut del Teatre, membres de la Companyia El Eje. A la rectoria viu el Albert Galbany que al vespre ens ofereix un meravellós concert de Bansuri que ens proposa, més que com un concert en el sentit tradicional com camí de

contemplació. És el primer dia que plou, una mica.

30 d'agost Torres de Fals Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat El Forn de la Calç. Economia del donar i rebre amb Sònia Jimenez Instal·lació de Maria Ribera.

Avui hem anat rodejant Manresa i hem vist la ciutat de tots els cantons. Pel camí Sonia Jimenez ens ha proposat un joc creatiu i participatiu sobre la fluïdesa del donar i el rebre i les seves conseqüències en una economia més sostenible. Una activitat intuïtiva que ens ha il·lustrat molts detalls del donar i el rebre. (Niar. Maria Ribera)

El Cacis és a prop de Calders, un centre d'art contemporani i sostenibilitat amb qui la Nau Còclea manté contactes de fa molts anys. En ell es treballa l'art contemporani en relació a la natura i al patrimoni arquitectònic del lloc. Maria Ribera ens acull amb la seva instal·lació "Niar" que aprofita en aquesta ocasió l'espai cilíndric del forn. Roser Oduber i Joan Valls ens fan una visita al centre.

Després sopem tots junts amb els artistes residents i la gent que porta el centre.

31 d'agost El Forn de la Calç Manresa. Activitat al Convent de Santa Clara amb Araceli Rosillo i Sor Lucia Caram

Caminada curta a Manresa. Encara que la pluja amenaça, al final tot queda en quatre gotes. Descubrim un cau de bojós de les motos una cerveseria gegant que mereixeria estar repertoriada com a patrimoni local. Al vespre ens acullen les Germanes Dominiques del Convent de Santa Clara de Manresa, i Araceli Rosillo ens explica com l'antiga leproseria ha esdevingut convent, centre de dia i espai de serveis socials en passar al llarg de la història per tants moments diferents. L'apassionada Sor Lucia Caram, molt popular a Manresa, transforma el relat històric de Araceli en un discurs encès.

1 de Setembre Manresa amb Elena Sixto

Fem estada a Manresa per conèixer aspectes contemporanis de la ciutat: murals, grafiti, diferents barris, vistes insòlites, el Pou de la Llum i tantes altres coses de la ma de Elena Sixto. Acabem el dia amb un recital participatiu de música i poesia.

2 de setembre Manresa Montserrat

Caminada llarga a Montserrat per una ruta molt tradicional que ha estat recorreguda per infinitud de pelegrins. Parada a la capella de Santa Cecília, tot i que l'activitat de Pep Aymerich i Jordi Esteban ha estat traslladada als cims de Montserrat.

Arribem a Montserrat, un espai de referència en aquest viatge.

3 de setembre passejada per les Magdalenes i ritual de conclusió Amb Pep Aymerich i Jordi Esteban

Fem una passejada per les Magdalenes. Pep Aymerich i Jordi Esteban han realitzat la segona part de la seva performance, *Dissolució* que va començar el primer dia a Núria. En aquesta ocasió tots participem de l'acció i vessem la llet que ens van donar en començar a caminar. Amb ella vessem algunes paraules sobre les millors experiències que hem viscut.

Estructuració de l'equip de treball

Direcció i curadoria: **Clara Garí**, directora de Nau Còclea

Funcions de curadoria, direcció, gestió financera i coordinació d'equips

Equip assessor/consultor: **Salvador Giralt, Blanca Garí, Elena Sixto, Marta Ricart.**

Jurat de la beca Grand Tour Walking Art **Carme Sais, Pilar Sampietro i Bernat Puigtobella**

Producció: **Helena Febrés**, planificació hosteleria, logística, relacions amb entitats locals, transport.

Comunicació: **Clàudia Giralt** webmaster, **Teresa Miquel**, disseny de la comunicació a les xarxes i implementació. RR PP, premsa i xarxes

Documentació fotogràfica i audiovisual: **Jordi Lafon, Aleix Pons, Helena Febrés**

Suport logístic durant el viatge **Jordi Rallo, Lola Riera, Salvador Giralt**

Grand Tour 2017, producció i finançament

Usuaris, espònsors, col·laboradors, solidaritat

El pressupost total de Grand Tour 2017 en diners ha estat de € 16092

ACTIVITAT	IMPORT
DESPESES	
Creació, coordinació i comissariat	2000
Honoraris producció executiva	1500
Comunicació/fundraising/RRPP	1500
Disseny gràfic i digital	700
Allotjaments i manteniment	2200
artistes	4150
Cotxe/furgoneta	1142
beca Grand Tour (Honoraris i jurat)	1500
material fungible	400
comunicacions	200
assegurances gestoria extres	600
Documentació	200
	16092
TOTAL	
INGRESSOS	
Subvenció Generalitat	11200
inscripcions Grand Tour	2679
Ingressos sopar inicial	1154
Finançament propi	1059
	16092
TOTAL	

Col·laboradors i entitats associades

Grand Tour ha comptat des del punt de vista financer d'un ajut del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que s'atorga a la Nau Còclea a través del Bòlit Centre d'Art Contemporani de Girona. El 2017 ha rebut la col·laboració molt especial del Projecte Paisatges Espirituals de la Universitat de Barcelona i de l'IRCUM

<http://www.ub.edu/proyectopaisajes/index.php/ca/experiencies/experiencies-intercanvi>

El nostre mitjà oficial de comunicació ha estat el diari cultural digital Núvol.com

Així mateix el projecte ha rebut diverses formes de suport :

Cessió d'equips i/o locals, allotjament, difusió conjunta, programació d'activitats culturals, premissos especials: Ajuntament de Camallera, Ajuntament de Gòsol, Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys, Ajuntament de Solsona, Santuari del Miracle, Ajuntament de Riner, Associació recreativa de les Torres de Fals, Centre d'Art i Sostenibilitat El Forn de la Calç, Comunitat de

Germanes Dominiques del Convent de Santa Clara de Manresa

Patrocini d'activitats: Gestoria Mir

Hi ha hagut també col·laboracions no dineràries molt valuoses que mereixen constar-hi ja que van resoldre molts aspectes pràctics. Hi ha hagut en tot moment viatgers i participants que han contribuït al treball de companys, a acollir viatgers o a transportar gent a diferents indrets.

Els primers col·laboradors però, han estat els artistes. Amb les seves creacions, la seva generositat i la seva hospitalitat segueixen fent possible el projecte.

Comunicació

Mitjà oficial de comunicació revista digital de cultura Núvol.com

Pàgina web www.elgrandtour.net

S'ha ampliat el bloc amb versió en castellà i francès (anteriorment només català i anglès). La web es va dissenyar amb algunes finestres fixes. La pàgina d'inici presenta el mapa del recorregut, les finestres d'opcions i logotips de les entitats que ens van finançar o donar suport.

Presència als mitjans de comunicació i a les xarxes socials

Grand Tour ha interessat molt els mitjans. Dos mesos abans de començar Grand Tour es van enviar dossiers de premsa a revistes de viatges, revistes de cultura, ràdios i televisions. Especialment positiva va ser la resposta de les emissores de ràdio i d'algunes seccions específiques de la premsa en paper. Grand Tour també ha obtingut ressò a la premsa local del Solsonès.

A les xarxes socials Grand Tour es va donar a conèixer a través de la seva pàgina web, de la pàgina de Nau Còclea a Facebook i de Twitter.

Acabat Grand Tour els usuaris han continuat publicant al grup de Facebook creat l'any passat per compartir fotografies i experiències. (llibreta de viatge d'Aleix Pons)

El Viatge en xifres

Participació 2017: 837 persones de les quals: 55 artistes, 337 caminants i 445 assistents a activitats

A la primera columna es comptabilitzen els artistes que van intervenir cada dia, a la segona els caminants que van fer una part o tot el camí del dia. La tercera correspon al públic assistent als diversos actes del dia inclosos els caminants i els artistes participants. Un total de 55 artistes van actuar o presentar el seu treball a Grand Tour. 337 persones van caminar almenys una de les etapes de Grand Tour (aquesta xifra compta els caminants dia per dia, que de vegades són els mateixos). La xifra de caminants és força superior a la de l'any passat perquè moltes més persones han fet més d'un dia de camí, i 12 d'entre ells han fet tota la ruta sencera. 445 persones van assistir almenys a un acte del recorregut, una xifra superior a la de 2015. Un total de 837 persones han assistit per tant

a algun dels actes programats (la xifra també inclou els caminants). A nivell quantitatiu considerem els resultats molt satisfactoris per una tercera edició però sobre tot estem contents dels avenços d'ordre qualitatiu que es comenten en altres apartats

GRAND TOUR 2017: ARTISTES, CREADORS, CAMINANTS I PÚBLIC ASSISTENT

DIA	TRAJECTE	CREADORS	CAMINANTS	PÚBLIC ASSISTENT	TOTAL
12	Festa Partida	15	0	168	183
17	Queralbs Núria	2	18	35	55
18	Núria Err	2	15	0	17
19	Err Belver	1	18	0	19
20	Belver Prat d'Agulí	0	14	0	14
21	Prat D'Agulí Gosol	1	14	45	60
22	Gosol Refugi de l'Arp	0	18	0	18
23	Refugi de l'Arp Sant Llorenç de Morunys	4	24	18	46
24	Sant Llorenç de Morunys Les set Alzines	6	15	29	50
25	Solsona	4	20	17	41
26	Solsona Santuari del Miracle	3	26	0	29
27	Santuari del Miracle Salo	1	26	0	27
28	Salo Castellallat	3	21	0	24
29	Castellallat Torres de Fals	1	17	14	32
30	Torres de Fals Forn de la Calç	1	17	16	34
31	Forn de la Calç Manresa	4	6	97	107
1	Manresa	5	14	6	25
2	Manresa Montserrat	0	26	0	26
3	Montserrat final	2	28	0	30
	TOTALS	55	337	445	837

Qualitat de la recepció

La participació a Grand Tour en termes qualitius és un dels aspectes més interessants del projecte. L'objectiu que va inspirar la creació del primer programa *El Viatge de les Arts* fa sis anys va ser experimentar altres formes de recepció de les arts i molt especialment de les Arts Visuals.

La hipòtesi era que presentar l'obra fora del context de la sala d'exposicions o presentar l'obra després d'una preparació simple però intensa (per exemple caminar junts i tenir temps de discutir una obra abans i després de veure-la) podia ajudar a una recepció més concentrada, més conscient. Aquesta idea s'ha confirmat una altra vegada al llarg del tercer viatge: implicació, participació, compromís i emoció han estat presents a totes les activitats programades.

Compromís dels artistes

De nou la implicació dels artistes en el projecte ha estat importantíssima. Hem seguit en la línia de programar menys intervencions per tal de poder oferir uns honoraris més dignes. Les condicions de presentació, de vegades a l'exterior, s'allunyaven molt del que ofereix habitualment un teatre, un auditori o una sala d'exposicions. Hi ha hagut com els anys precedents presentacions inoblidables, algunes amb una implicació personal molt profunda. És difícil no commoure quan qui parla està commogut a més de compromès. També és difícil no commoure quan qui escolta i rep porta dies en un procés emocional profund que implica el cos i la ment. Això ha fet de Grand Tour també una experiència especial per a molts artistes i no només per a la gent.

